

Univerzita Palackého v Olomouci

Pedagogická fakulta

Jana Augustinová

**OBLÉKÁNÍ MLÁDEŽE JAKO PROJEV SUBKULTURY
NAŠÍ SPOLEČNOSTI**

Olomouc 2012

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci s názvem: „Oblékání mládeže jako projev subkultury naší společnosti“ vypracovala samostatně pod vedením Mgr. Pavla Neumeistra, Ph.D. a s použitím literatury a zdrojů, uvedených na konci mé bakalářské práce v seznamu.

V Olomouci

Jana Augustinová

Ráda bych touto cestou vyjádřila poděkování Mgr. Pavlovi Neumeistrovi, Ph.D. za jeho cenné rady a trpělivost při vedení mé bakalářské práce.

.....
podpis

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Jana Augustinová
Katedra:	Ústav pedagogiky a sociálních studií
Vedoucí práce:	Mgr. Pavel Neumeister, Ph.D.
Rok obhajoby:	2012

Název práce:	Oblékání mládeže jako projev subkultury naší společnosti
Název v angličtině:	Dressing up of youth as a manifestation subcultures of our society
Anotace práce:	Charakteristika vybraných subkultur mládeže se zaměřením na jejich životní styl a způsob oblékání. Teoretická část vysvětluje základní pojmy a popisuje vybrané subkultury mládeže. V praktické části jsou čtyři rozhovory se zástupci jednotlivých subkultur a jejich názory na danou problematiku.
Klíčová slova:	Kultura, subkultura, mládí, móda, životní styl, mládež.
Anotace v angličtině:	Selected Characteristics of youth subcultures, focusing on their lifestyle and way of dressing. The theoretical part explains the basic concepts and describes selected youth subcultures. In the practical part there are four interviews with representatives of various subcultures and their views on the issue.
Klíčová slova v angličtině:	Culture, subculture, youth, fashion, lifestyle, youth.
Přílohy vázané v práci:	Příloha č.1- Tabulka Osm věků člověka dle Eriksona Příloha č.2- Obrázky vybraných subkultur mládeže
Rozsah práce:	56 521
Jazyk práce:	český

Obsah

Úvod.....	5
1 Teoretická část	7
1.1 Kultura	7
1.2 Subkultura	8
1.2.1 Subkultura mládeže.....	8
1.3 Mládí.....	10
1.4 Móda	13
2 Typy subkultur mládeže a jejich oblékání.....	15
2.1 Hip hop.....	15
2.1.1 Graffity.....	18
2.2 METAL	20
2.3 GOTHICK.....	21
2.4 EMO.....	23
2.5 TECHNO.....	25
2.6 SKATE.....	27
3 Shrnutí teoretické části	28
4 Výzkum	30
Kazuistika č. 1.....	31
Kasuistika č. 2.....	33
Kasuistika č. 3.....	34
Kasuistika č. 4.....	35
5 Shrnutí výzkumu	38
Závěr	39
Příloha č. 1	
Příloha č. 2	

Úvod

Cílem bakalářské práce je charakterizovat vybrané subkultury mládeže a jejich proměny se zvláštním zaměřením na jejich životní styl a jeho signifikantní součást, způsob či styl oblékání.

Dosažení hlavního cíle je podmíněno naplněním dílčích cílů, jimiž jsou:

- a) definovat základní teoretické kategorie, které zakládají teoretická východiska práce.
  - definovat pojmy: mládež a její specifika (definovat mládež jako subkulturu, jako etapu života, jako psychologické a sociologické charakteristiky atd.
  - definovat subkulturu v kontextu současného stavu zkoumání v oblasti sociologie kultury a kulturologie.
  - Definovat základní kategorie jako móda, životní styl a její sociální kontexty, životní styl a móda jako součást identity člověka.
- b) zpracování empirického zkoumání současných projevů životního stylu mládeže v oblasti módy.
  - charakterizovat jednotlivé subkultury na základě stylu oblékání jako identifikátoru (vytváření identity)
  - zkoumání, schopnosti identifikovat příslušníka odlišné subkultury.

V této práci chci představit nejběžnější subkultury mládeže současné doby a popsat jejich životní styl a způsob oblékání. O tomto poměrně aktuálním tématu toho totiž není mnoho zpracováno. Se subkulturami mládeže se setkává každý z nás prakticky denně, ale nevíme o nich téměř nic.

Kdo z nás čte nejrůznější časopisy určené pro mládež (Dívka, Bravo, Bravo girl apod.)?

Který dospělý člověk „surfuje“ po internetu a vyhledává si tam nějaké odkazy a „blogy“¹, na kterých by se mohl dozvědět něco o těchto skupinách? Na to, většina dospělých nemá čas, chuť a ani náladu. Většinou se po něčem takovém pídíme až tehdy, když se naše vlastní dítě rozhodne přidružit se k některé subkultuře a my jsme potom celí nervózní a začneme pátrat a hledat. Pokládáme si otázky typu: „Co je to za partu? Užívají drogy? Holdují alkoholu? Je to vůbec legální? Hrozí mému dítěti nějaké nebezpečí? ...“ Po tom co se ujistíme, že by mělo být všechno tak nějak v pořádku, si také položíme další otázku: „Kolik nás to bude stát peněz?“

---

¹ Blog – webová aplikace, která obsahuje články (příspěvky) jednoho autora.

I tyto otázky se pokusím zodpovědět.

Názory a pohledy na jednotlivé subkultury jsou různé. Mnohé z nich jsou však záporné až odsuzující. To pravděpodobně pramení hlavně z nedostatku informací, předsudků a mediálních zpráv, které jsou ve většině případů vytržené z kontextu.

V této práci, se budu snažit co neobjektivněji popsat jednotlivé vybrané subkultury a pokud to bude možné, co nejvíce je přiblížit nám dospělým.

Co vlastně o subkulturách mládeže víme?

Dokážeme je rozeznat, zařadit a pojmenovat?

Většinu příslušníků určité subkultury poznáme na první pohled. Jsou totiž zpravidla velmi odlišní od „běžných“ lidí. Charakteristické je pro ně oblečení, líčení, slang, hudba, ale mnohdy i jejich chování.

U nás došlo k masivnímu rozšíření nejrůznějších skupin až po roce 1989, tedy v devadesátých letech 20. století. Před tímto rokem byla jakákoli odlišnost tvrdě postihována a považována za cílenou provokaci proti tehdejšímu socialistickému režimu.

Abychom mohli popisovat jednotlivé subkultury mládeže a jejich oblékání jakožto typický projev, musíme nejprve vymežit pojmy kultura, subkultura, mládí (mládež) a móda.

1 Teoretická část

1.1 Kultura

Co je to vlastně kultura? Jak ji vymezit či definovat?

„Kultura je souhrn životních forem, hodnotových představ a životních podmínek obyvatel na časově a prostorově omezeném úseku“ (JANDOUREK, 2001, s. 136).

Pod tímto pojmem si každý jedinec představí něco jiného = je mnohoznačný. Někdo si představí divadelní představení, další to jak by se měl chovat apod.

J. Jandourek shrnuje vše do čtyř oblastí:

- a) **postoje** – v dané společnosti se předávají z generace na generaci pomocí symbolů
- b) **vzorce chování** – v určité sociální skupině, ať už je jakkoli velká a bez ohledu i na délku jejího trvání
- c) **materiální výbava** (civilizace) oproti symbolickým systémům (náboženství, vzdělanost, umění)
- d) **souhrn sociálně přípustných forem uspokojování pudů**

Dalším pohledem na pojem kultura může být názor Chrise Barkera, který se domnívá, že se jedná o velmi komplikovaný výraz s mnoha významy. Žádná z definic kultury však podle něj není chybná.

„Pojem kultura nezastupuje samostatnou jednotku nezávislého objektového světa“ (BARKER, 2004, s. 95). Do tohoto termínu se dá podle něj zahrnout: jazyk, způsob života, prostorové či společenské uspořádání...

Veškeré projevy kultury jsou podle Barkera materializovány do objektů, nápisů, zvuků, obrazů, knih, časopisů a v neposlední řadě i do televizních pořadů.

Oproti vše popsáním názorům, může stát to, co říká M. Petrussek. Ten dělí charakteristiku kultury do tří skupin:

- a) člověk kulturu vědomě vytváří
- b) kultura je naučená, nikoli „zděděná“
- c) kultura je předávána, není statická

Dále se zmiňuje o tom, že bez předávání již hotových, vymyšlených a odzkoušených kulturních statků, bychom nebyli lidskými bytostmi.

V té neobecnější rovině shrnul pojem kultura J. Smolík, který ji rozdělil na:

- a) **kulturní artefakty** (materiální výtvořiny lidské činnosti)

- b) **sociokulturní regulativy** (sociální normy a pravidla lidského chování)
- c) **ideje** (cíle, vize, hodnoty a představy)
- d) **sociální instituce** (stát, náboženství, školství, rodina...)

Z výše popsaného vyplývá, že kultura je tedy opravdu vše, co nás obklopuje, to jak se chováme a jak jednáme v určitých situacích.

1.2 Subkultura

Co je tedy vlastně subkultura?

Samotné slovo je složeno ze dvou částí „**sub**“ a „**kultura**“. Předpona sub nám naznačuje určitou svébytnost a odlišnost od převládající (dominantní) kultury či společnosti.

Ch. Barker říká, že subkultury tvoří skupiny lidí, kteří vzájemně uznávají zvláštní normy a hodnoty, v kterých se rozcházejí s hlavní kulturou.

Někteří autoři však tento pojem zcela odmítají, protože dle jejich názoru předpona „sub“ ukazuje na nízké postavení dané kultury. Místo něj pak používají termín okrajová kultura.

Většina sociologů však běžně užívá právě výraz subkultura.

Podle Jandourka znamená tento pojem kulturu určité menší (dílčí) skupiny, která se nějakým způsobem odlišuje od většinové, převládající kultury. Přičemž způsob odlišení může být různý – věk, pohlaví, sociální postavení...

Také projevy vyjadřující distanci od majoritní skupiny mohou být různé. Od nepatrných změn až po radikální popření (pak mluvíme o kontrakultuře).

Další členění subkultur můžeme provádět třeba na základě věku, povolání, původu, etnika, náboženství, rasy apod.

Každá subkultura má své specifické znaky. Mezi hlavní patří: oblékání, slang, hudba, líčení a přístup k životu.

1.2.1 Subkultura mládeže

„Subkultura mládeže je typ subkultury vázaný na specifické způsoby chování mládeže, na její sklon k určitým hodnotovým preferencím, akceptování či zavrhování určitých norem, životní styl odrážející podmínky života“. (SMOLÍK, 2010, s. 19).

Z toho vyplývá, že subkulturu mládeže lze vymezit a pochopit jen ve srovnání s chováním, životním stylem a hodnotami dospělé populace ve stejné společnosti.

Důležitým znakem všech „odlišných“ skupin je jejich styl. Ten vypovídá o skupině a může být chápán jako symbol či znak.

Styl se skládá z:

- image (oblečení, doplňky, účes, tetování...)
- vystupování (např. specifická chůze či držení těla)
- slang (speciální slovní zásoba)

Další, a ve své podstatě téměř shodný, pohled na tento výraz má J. Jandourek, který říká:

„Subkultura mládeže je kultura a formy sdružování, které vycházejí z životního stylu mládeže a kterými se mládež odlišuje od světa dospělých“.(JANDOUREK, 2001, s. 65)

Jinými slovy se dá říct, že určité odlišení se pomáhá mladým se postupně začlenit do světa dospělých.

Vzhledem k tomu, že v naší moderní společnosti nejsou přesně vymezené hranice „mládí“, můžeme vidět určité prvky subkultury mládeže i u starších lidí.

Základem pro vytváření těchto skupin, jsou zcela jistě společenské normy².

Všechna tato nejružnější seskupení můžeme pochopit opravdu jen při srovnání s dominantní kulturou. Čím celistvější je kultura, tím větší je touha mládeže se odlišit a vytvořit subkulturu. Důležitým faktorem jednotlivých subkultur je vlastní hodnotový systém. Dalšími faktory pak mohou být: odklon od politických a kulturních proudů, odlišný životní styl, specifické odívání apod.

V životním stylu každé skupiny mládeže je to, co je právě „tady a teď“. Což je ovšem typickým znakem mládí všeobecně.

Všechny znaky subkultury si může skupina vytvářet sama, ale je zde i velké ovlivnění komercí (kultu hvězd a známých osobností, hudba, styl oblékání).

I Jandourek se stejně jako Smolík domnívá, že vedle odlišného stylu života si jednotlivé subkultury vytvářejí i svoji symboliku a jazyk.

Subkultury mládeže můžeme také rozdělovat na základě mnoha pohledů (kritérií). Například podle:

- rozšířenosti
- jednotnosti/nejednotnosti (existence několika proudů v rámci jedné skupiny)
- politické angažovanosti
- vztahu k násilí
- společenské přijatelnosti

---

² Společenská norma je verbalizované pravidlo, které mají lidé respektovat a je pro ně svým způsobem závazné.

Souhrnně by se tedy dalo říct, že subkultury svým způsobem ožívují oficiální kulturu o odlišné hodnoty a vzorce chování.

„V důsledku pak může být tolerance subkultur určitým ukazatelem vyspělosti demokracie a tolerance ve společnosti.“ (JANDOUREK, 2001, s. 98).

1.3 Mládí

Co to je a jak dlouho vlastně trvá?

„Je to období časově poměrně dlouhé a představuje proces, při kterém se jednoznačně závislý jedinec (dítě) formuje do relativně nezávislého jedince (dospělého), který za sebe přebírá plnou zodpovědnost.“ (LABÁTH A KOL., 2001, s. 14)

Obecně se dá říct, že mládí je období životního cyklu mezi dětstvím a dospělostí. Toto období je charakterizované dokončováním fyzických i psychických změn organismu, které začalo v pubertě³, dále pak postupnou přípravou na převzetí rolí dospělého a následným odpoutáním se od primární rodiny.

Časově je mládí obtížně vymezitelné. Všeobecně se za jeho počátek považuje dokončení základní školy a jako konec se uvádí nástup do zaměstnání a založení si vlastní rodiny. Takže věkové vymezení by, dle výše řečeného, bylo asi od patnácti do asi dvaceti-pěti let.

Svoji nezastupitelnou roli má v dnešní době i tzv. kult mládí⁴.

Mládež má svůj charakteristický pohled na svět a život, je ctižádostivá, iniciativní, chce vytvářet nové pohledy na „staré“ věci, má odpor k předsudkům a snaží se maximálně omezit vliv dospělých...

Také je nutné si položit další otázku. Proč se mládež sdružuje do nějakých skupin? Co je k tomu vede?

Období dospívání (mládí) je velmi složité. Opravdu celá osobnost prochází velkými změnami. Mnozí si s tím neumějí poradit a tak mají potřebu „zapadnout“ k někomu, kdo prochází tím stejným. Zejména pak v období adolescence⁵ se tvoří vlivné a silné vrstevnické skupiny⁶, které jsou svým způsobem nezastupitelným výchovným činitelem.

---

³ Puberta (dospívání)- období fyzického i psychického dozrávání organismu.

⁴ Kult mládí – mezi mládež se počítají i lidé, kteří by ještě nedávno do této kategorie zcela jistě nepatřili. Jedná se o dospělé jedince, kteří tak nějak nechtějí převzít role k tomu určené. Zkrátka nechtějí zestárnout a bojují proti tomu všemi dostupnými prostředky.

⁵ Adolescence – vývojové období mezi pubertou a ranou dospělostí, zpravidla od 15-ti do 20-ti let.

⁶ Vrstevnická skupina – malá sociální skupina, jejíž členové jsou si blízcí věkem.

V. Labáth popisuje, že navzdory snaze být odlišní, mají všechny tyto skupiny i stejné základní vlastnosti:

- vybudování si nové identity, vytvořit si nový obraz sami o sobě
- stálá potřeba určité míry závislosti na autoritě, která jim poskytuje určité zázemí vždy, když si už sami neví rady

Nejtypičtější znaky vrstevnických skupin:

- dobrovolnost
- neexistující přímá kontrola dospělých (hlavně rodičů)
- orientace především na volnočasové aktivity
- jsou plně pod kontrolou vrstevníků

Z psychologického hlediska rozebral dětství a dospívání také E. H. Erikson. Ten rozdělil život člověka na osm etap – viz. příloha. č. 1. Žádný člověk se nerodí jako pubertální jedinec. Veškerý vývoj je postupný a i osobnost se vyvíjí od našeho narození až do smrti.

Osm věků člověka dle Eriksona

- 1.) Základní důvěra proti základní nedůvěře
- 2.) Autonomie proti studu a pochybám
- 3.) Iniciativa proti vině
- 4.) Příčinnivost proti inferioritě
- 5.) **Identita proti konfuzi rolí**
- 6.) Intimita proti izolaci
- 7.) Generalita proti stagnaci
- 8.) Ego integrita proti zoufalství

V prvním až čtvrtém bodě se Erikson zabývá obdobím od narození přibližně do nástupu puberty. Popisuje prvotní projevy sociálního citění u dítěte (novorozeněte), mezi něž patří – krmení, spánek a vyprazdňování. Dále pak postupuje k prvním společenským výkonům. Následně ukazuje na první pomalé krůčky směrem k sebedůvěře a vlastním schopnostem. Ukazuje postupný rozvoj osobnosti dítěte a zdůrazňuje, jak je po celou dobu důležité dítě vést a podporovat ho v jeho neustále se vyvíjejících schopnostech.

Pátá fáze se zabývá pubertou a adolescencí. Dle Eriksona je velmi důležitý základ, který byl položen v předchozích obdobích. Nástupem puberty, dle něj, končí vlastní dětství a začíná mládí. Toto období je charakteristické obrovskými psychickými a fyzickými změnami. Ty ale samozřejmě probíhaly i v dřívějších fázích vývoje. Za zásadní událost této fáze života považuje Erikson vstup naprosto nového (a dítěti zcela neznámého) faktoru – pohlavní zralost.

Myšlení pubertálního jedince je zde popsána jako rozpolcená mezi dětstvím a dospělostí, morálkou (které se naučil v dětství) a etikou (kterou má rozvíjet co by dospělý).

Hovoříme-li o identitě proti konfuzi rolí, je nutné zmínit se o identitě osobnosti.

Hlavním znakem osobnosti je její originalita (jedinečnost), výlučnost a odlišnost od všech jiných osobností. Celé její utváření je nikdy nekončící proces. Každý jedinec se neustále vyvíjí. Pravděpodobně nejbouřlivější vývoj probíhá právě v období puberty. Vznikající identita zde překlenuje dětství a dostává se do fáze rané dospělosti.

Osobnost se vyvíjí ve třech oblastech:

- 1.) kognitivní – sebeuvědomování a sebepoznání
- 2.) afektivní – sebepojetí a sebehodnocení
- 3.) konativní – seberozvíjení a seberealizace

Dosažení určité rovnováhy mezi sebepoznáním, sebepojetím a seberealizací patří u dospívajících k důležitým vývojovým úkolům.

Šesté až osmé období pak rozebírá rannou dospělost, dospělost a zralost.

Velmi podobně popisuje psychologické procesy probíhající v dětství a během dospívání i Doc. PhDr. Otto Čačka.

Ten rozděluje vývojové fáze na:

NOVOROZENEC - 0-2měsíce

KOJENEC – 2-12 měsíců

BATOLE – 1.-3. rok

PŘEDŠKOLNÍ VĚK – 4-6 let

DĚTSTVÍ A PREPUBERTA – 7-12 let

PUBERTA – 12-18 let

ADOLESCENCE – 17-20 let

Dle Čačky je dospívání specifická etapa mezi dětstvím a dospělostí. Je to přechod od závislosti na dospělých k nezávislosti, od nesamostatnosti k samostatnosti. Také se domnívá, že celá osobnost dospívajícího jedince je v průběhu puberty disharmonická.

Fyzická disharmonie je způsobena rychlým růstem a tím způsobenou neobratností a nekoordinovaností pohybů.

Psychická disharmonie je dána tím, že všechny dosavadní jistoty v životě jsou naprosto zpochybněny.

Většina odborníků se tedy shoduje v názoru, že pubertální jedinec není schopen „běžného“ chování ani myšlení. V tomto období tudíž musí zákonitě docházet k nejrůznějším konfliktům a nedorozuměním s rodiči i pedagogy, zkrátka se všemi dospělými.

1.4 Móda

J. Jandourek říká, že móda je právě převládající vkus.

Každý jedinec se pod tímto pojmem představí něco jiného. Někdo to co se teď nosí (aby byl „in“), jiný to v čem se cítí dobře a co se jemu osobně líbí.

Oficiálně se jedná o nezávaznou normu společenských vztahů.

V dnešní době je móda určitým nástrojem sebe prezentace a částečné individualizace. Současný oděvní průmysl využívá tedy jak potřeby jedince se odlišit, tak i potřeby se zařadit do davu.

Móda samotná se však netýká jen oděvů a jejich doplňků. Rozsah tohoto slova je mnohem širší. „*Má svoji jak estetickou, tak sociologickou stránku*“. (Z. Pospíšil a kol., 1995, s. 35). Sociální působení módy vidíme například u bydlení (zařízení bytů, kanceláří...), ale i u vystupování či jednání (v různých formách společenského styku).

Pravdou však zůstává, že většinu populace při vyslovení tohoto pojmu napadne jen oblečení. V této souvislosti jsem provedla malý výzkum- viz. empirická část práce.

Zajímavě se o módě vyjádřil i O. Zítek: „*Móda je změna potřeby způsobená obměnou vkusu za dobu jedné generace*“ a nebo: „*Móda je pravidelně následující převrat vládnoucího vkusu*“. (Zítek, 1962, s. 29,53).

Byť se jedná o již dříve napsanou literaturu v mnoha věcech nezbyvá než s ním souhlasit.

V praxi tato výše popsaná vyjádření fungují například i tak, že naše babičky, při shlédnutí některých současných „módních novinek“, suše oznámí, že tohle se za jejich mládí nosilo také

a na půdě takovýchto kousků (sukní, šatů, bot...) mají spousty. A potom většina z nás nestačí žasnout nad tím, že prakticky ty samé věci, které teď právě „vyletěly“ na trh jako „horké“ novinky (s patřičně vysokými cenami), jsou skoro totožné s na půdě nalezenými poklady. Ostatně s tímto tvrzení souhlasí i módní návrháři, kteří mnohdy potvrzují čerpání svojí inspirace z minulosti.

Tím bych uzavřela objasňování jednotlivých pojmů a dále už se budu věnovat jednotlivým subkulturám mládeže.

2 Typy subkultur mládeže a jejich oblékání

V této části se budu věnovat popisu několika nejznámějších seskupení, jejich stylu oblékání (částečně i finanční náročnosti těchto oděvů), ale i hudebním interpretům zastupujících jednotlivé styly. Dále se pokusím přiblížit jejich slang a vyjmenovat některé módní značky, které má také každá subkultura typické.

2.1 Hip hop

Hip hop je považován především za taneční styl.

Je tvořen ze čtyř hlavních částí:

- DJing – hudba produkovaná DJ⁷
- Breakdance (méně často označován jako Bboying) – tanec či akrobacie
- Grafity (2.1.2)
- Rap

Tato kultura vznikla na počátku 70. let 20. století v USA. Tento směr postupoval mezi pouličními gangy, které spolu bojovaly o postavení. Následně se jejich boj přesunul na parket a řídil se pravidlem – kdo ovládne parket, tak zvítězí.

V Česku v současné době existuje mnoho tanečních skupin zabývajících se touto taneční kulturou. Většina tanečních škol má svoji hip- hopovou divizi (TŠ Movement v Praze, TŠ Dynamic v Brně, TŠ Hubený v Prostějově...). Tyto kurzy mají poměrně velké množství účastníků.

Ovšem ne každý, kdo tančí hip hop, je automaticky hip hoper. Někteří berou tento tanec, jako určitou formu sportu a relaxace.

Oblečení je především uzpůsobeno k tomu, aby nepřekáželo v divoké, často až akrobatickém tanci.

Typickými značkami oděvů jsou pro hip hopery: Akademiks (AS), Raw Blue (RB), Hoodboyz (HB), Roca Wear (RW), Ecko (EC).⁸

---

⁷ DJ - člověk pouštící připravenou hudbu, kterou za pomoci technologií upravuje, mixuje s jinými písničkami či přidává jiné zvukové efekty.

⁸ V dalším popisu budu používat zkratky jednotlivých značek uvedené v závorkách.

obr. 1

Hlavní znaky oděvu a jejich cena⁹:

- široké džíny – AS 200,- Kč, RB 1.500,- Kč, HB 1.000,- Kč
- velmi volné triko – AS 500,- Kč, RW 600,- Kč, HB 250,- Kč
- mikiny s kapucí – AS 1.000,- Kč, RB 1.200,- Kč, HB 800,- Kč, RW 900,- Kč, EC 900,- Kč
- boty s velmi kvalitní a pevnou podrážkou – EC 1.000,- Kč, HB 700,- Kč
- kšiltovky a čepice – 300 – 1.000,-Kč
- nezbytné brýle – od 500,- Kč
- náušnice (i u chlapců) – od 250,- Kč

---

⁹ Ceny jsou uvedeny pouze orientační. V různých slevách apod. se dají oděvy koupit i levněji.

Určitě by se našly i další „nezbytné“ součásti hip hopového oděvu, ale ty nejpodstatnější jsem zde popsala.

Každopádně je na první pohled patrné, že mít doma hopera je finančně poměrně náročné. Pokud vezmeme tu „nejlevnější“ variantu (HB), tak se na základním kompletu (triko, kalhoty, mikina, kšiltovka, brýle, boty) dostaneme přibližně na částku 3.500,- Kč.

Většina mladých by asi namítla, že se nejedná zase o tak vysokou částku, ale je nutné si uvědomit, že je to jenom jedna sada oblečení! V té asi nebudou moci chodit pořád...

Hip Hop interpreti – 5. element, Věc, Kontrafakt, H 16

Tato skupina mladých lidí, je poměrně přátelská a vstřícná. Nemají žádný problém komunikovat s kýmkoli. Podle dostupných informací to vypadá, že neinklinuje k drogám ani alkoholu. Důvod je, podle mě, celkem jasný. Pokud by byli opilí či zfetovaní, nemohli by předvádět takové divoké taneční kreace.

Hip hopeři jsou také poměrně fyzicky zdatní (mají dobrou kondici), což je opět důsledkem náročného pohybu, kterého naše současná mládež má stále méně. V tom vidím velké plus této skupiny.

K hip hopu téměř neodmyslitelně patří **RAP**.

obr. 2

Oproti hip hopu má rap africké kořeny. Kmeny v Západní Africe si předávali příběhy rytmičtým vyprávěním za doprovodu bubínků.

Slovo „rap“ se objevilo už v 16. století a znamenalo „něco říct“ (to say).

RAP = rytmicky mluvené rýmy, hra se slovy a částečně i poezie.

Oděvy i jejich značky jsou prakticky totožné.

Interpreti: Gipsy.CZ, INDY, 4021, ColeJames, DJMike Trafic, Pac, 50 Cent, Ice T.

2.1.1 Graffity

obr. 3

Z výše uvedeného již víme, že je označováno jako součást Hip hopové subkultury. Nicméně není to tak zcela pravda. Původně tomu tak i bylo. V dnešní době se však tento styl stává víceméně samostatným odvětvím. Každý z nás nějaký tento výtvar už někde viděl (mosty, vlaky, zdi...).

Tento termín pochází z řeckého slova graphein (psát) a byly tak označovány malby či nápisy naškrábané do zdi.

V současnosti jsou grafity označovány jako specifické výtvary sprejerů (writerů)¹⁰.

Existují různé názory na tuto subkulturu. Mnozí se domnívají, že se jedná o vandalismus¹¹. Jiní se označují grafity jako umělecký protest mládeže proti nadutosti konzumní společnosti nebo fádni architektuře.

U nás se pro pojmenování členů této subkultury vžil pojem sprejer. Z toho je vlastně patrné, že tvoří svá díla pomocí spreje. Důležitou součástí (možná nejdůležitější) každého tohoto díla je tzv. „tag“¹². Ten má každý sprejer originální a dokonce jsou členové této skupiny se podle něj s naprostou přesností identifikovat. Většinou se však nejedná o „civilní jména“, protože mezi sebou komunikují na bázi nejrůznějších přezdívek.

---

¹⁰ Sprejer (writer) je autor/tvůrce grafity kresby.

¹¹ Vandalismus – svévolné poškozování soukromého i veřejného majetku.

¹² Tag – originální a specifický podpis autora.

Významným komunikačním kanálem této skupiny je internet. Existuje velké množství internetových stránek s touto tematikou

(<http://www.nejgraffity.estranky.cz/clanky/graffity-styly.html>, <http://www.hiphop-best.wgz.cz/jak-na-graffity>, <http://www.mabest.estranky.cz/clanky/graffity-slovník.html>).

Stejně jako mají nezaměnitelný podpis, tak mají i svůj slang.

Malý slovníček:

CREW – skupina lidí, která společně vytváří jednotlivá díla

TOY – označení tvůrce „začátečníka“

TAG – již zmiňovaný podpis autora

WHOLE CAR – dílo umístěné přes celý vagon včetně oken

CAN – plechovka spreje

CAP – tryska spreje

CHROM – stříbrno-černé grafity

BURNER – skvěle nastříkané grafity

KING – uznávaný sprejer se specifickou technikou a osobitým stylem

Značky i znaky oděvů: viz Hip Hop

Pokud máte doma příznivce této subkultury, tak se zřejmě dříve či později setkáte s policií, protože svá díla zpravidla umísťují opravdu na veřejný (či soukromý) majetek a tím ho téměř nenávratně poškozují. Odstraňování těchto kreseb je velmi finančně náročné. Zpravidla se tyto případy řeší jako přestupek¹³ z čehož většinou vyplyne pokuta a uhrazení škody.

---

¹³ Přestupek – méně závažné porušení zákona.

2.2 METAL

obr. 4

Velmi výrazný, specifický a hlavně hudební styl, který vznikla na přelomu 60. a 70. let ve Spojených státech a Velké Británii. Mezi průkopníky patří zejména kapely Black Sabbath, Led Zepellin, Deep Purple.

Tento styl má sám o sobě hodně „podruhů“. Mezi ně se řadí Heavy Metal, Death Metal, Black Metal, Trash Metal, Gothic Metal aj.

U nás se metal spojoval (před rokem 1989) s pojmem „bigbít“¹⁴ a byl považován za poměrně pobuřující styl. Na jeho počátcích stála dozajista kapela OLYMPIC, která položila základy pro další vývoj tohoto směru v našich končinách.

Přes určité problémy se však časem podařilo koncem 80. let jistým způsobem prosadit tuto hudbu (i styl oblékání) mezi širokou veřejností.

Vrcholná léta metalu u nás byla někde v období 1989-1992.

V současné době ustupuje tento styl poněkud do pozadí a stal se záležitostí užší skupiny fandů, než tomu bylo dříve.

Hlavní znaky oděvu:

- modré rifle
- černé triko - většinou s potiskem oblíbené kapely
- černá kožená popřípadě riflová bunda
- dlouhé vlasy (i u mužů)

---

¹⁴ Bigbít (big beat) – hudební styl z období poloviny 60. do začátku 70. let 20.st. Typické složení kapely – dvě elektrické kytary+ jedna basová kytara a bicí.

- jako doplňky – bižuterie, kovové pyramidy
- vesty s nášivkami

Kapely: Kabát, Inekafé, Saxon, The Host Inside, Metalica...

Jak jsem již zmínila výše. Metalistů mezi mladými lidmi ubývá. Není to již tak „moderní“ styl. Každopádně i dnes má své skalní fanoušky, kteří na něj nedají dopustit. Jedná se většinou o poněkud vyšší věkovou kategorii než u ostatních subkultur.

Metalisté mají většinou veskrze pozitivní vztah k alkoholu a měkkým drogám (zejm. marihuana). Je tedy nutné, pokud se jedná o nezletilého člověka, pohlídat tuto stránku věci.

2.3 GOTHICK

obr. 5

Termín gothick má kořeny už na konci 18. století. Šlo o tzv. černý (gotický) romantismus, což bylo literární hnutí, které se zabývalo okultismem, smrtí a záhadami.

Současná podoba stylu vznikla na počátku 80. let jako jedna z částí punkové subkultury. Společným znakem těchto dvou skupin, bylo hlavně naprosté odmítání všech společenských norem.

Pro tuto subkulturu je charakteristický obdiv k temnotě a tajemnu, projevující se třeba zálibou v navštěvování hřbitovů. Z toho plyne i „hororová image“ těch, kdo se k tomuto hnutí hlásí.

Spolu se stylem EMO (2.4) je předmětem mnoha diskusí. Část odborné veřejnosti se dokonce domnívá, že se jedná o zcela patologickou subkulturu. Tento názor se opírá hlavně o fakt, že gotici jsou opravdu fascinováni problematikou smrti a velmi se o ni zajímají.

Všeobecně se lidé domnívají, že se tito lidé vyžívají v sebepoškozování a že všichni trpí depresemi. Někteří zřejmě ano, ale není to pravidlem.

Většina lidí, kteří se stanou gotiky, tak činí hlavně proto, že se prostě cítí „být jiní“. Mají problém se zařadit do běžné společnosti, chtějí žít podle svých vlastních rozhodnutí. Na druhou stranu jsou však dobrými posluchači ostatních a až následně si utvoří svůj vlastní názor. Mezi vyznavači tohoto stylu najdeme opravdu různorodé osoby – vysokoškoláky, podnikatele, právníky, ale i prodavače, číšníky apod.

Vzhledem k jejich přílišné odlišnosti, se rádi shlukují na uzavřených akcích tzv. „gothic party“ či „gothic srazech“. Tyto akce jsou pořádány hlavně v Německu. Zde jsou také již poměrně běžné i obchody, které nabízejí tuto módu a doplňky. U nás se příznivci musejí zatím spokojit s internetovými obchody.

Pokud máte doma „gotika“ měli byste hlavně dávat pozor na to, aby jeho fascinace tímto stylem nepřešla do nějakých opravdu patologických jevů, jako je výše zmiňované sebepoškozování apod. Odborníci z řad psychologů radí, aby se v takovýchto případech okamžitě vyhledala jejich pomoc, protože později, už by mohlo dojít k vážným následkům. Zároveň však uvádějí, že takovéto patologické odchylky jsou poměrně málo časté a mnohdy není příčinou takového jednání tato subkultura, ale nějaká skrytá duševní porucha.

Hlavní znaky stylu gothick:

- výrazné líčení, založené na kontrastu mezi bílou a černou (tmavou a světlou)
- dlouhé černé vlasy bez ofiny (pokud ofina, tak rovně střižená), povolené jsou však i jiné velmi tmavé odstíny – fialová, červená, růžová
- korzety s krajkou
- dlouhé černé kabáty
- velmi extravagantní a masivní prsteny i náramky zdobené kameny
- návleky na ruce – silikonové se vzorem, nebo krajkové
- návleky na nohy ve stejném provedení

V jejich módě se často vyskytují prvky fetišismu¹⁵ a sadomasochismu¹⁶ - síťované punčochy, latexové oblečení, obojky na krku...

Hudební skupiny: Abonos, Agate, Angel, Cain, Charón

---

¹⁵ Fetišismus – uctívání předmětů (fetišů)

¹⁶ Sadismus – je sexuální potěšení při způsobování bolesti jinému jedinci.

Masochismus – opak sadismu. Je to vzrušení vlastní bolestí.

2.4 EMO

obr. 6

Částečně souvisí s gothick stylem, dokonce je někdy považován za jeho podstyl.

Příslušníci tohoto seskupení jsou velmi uzavření až introvertní¹⁷, soustředující se hlavně na vlastní prožívání.

Věková hranice „emařů“ je mezi ostatními subkulturami asi nejnižší. Pohybuje se někde mezi 10 – 16 lety. V dospělosti už tento styl většina mladých opustí a svým způsobem mu i přestane rozumět.

V hudebním světě se označení EMO používá pro velmi emotivní styl hudby. Příznivci jsou velmi uzavření a se svým okolím prakticky nekomunikují. Mají pocit, že jim nikdo nerozumí a nechápe je. Navázat s nimi kontakt (a sám nebýt Emo), je prakticky nemožné.

Hlavní znaky oděvu

Do EMO stylu patří poměrně dva odlišné druhy odívání:

- a) inspirace punk¹⁸ stylem – světlejší verze
- b) temnější verze EMO

ad. a)

- rozedrané oblečení převážně v přírodních barvách (zelená, hnědá, khaki)
- trika zdobená potisky, důležité je, aby velikost byla menší, než je vaše

---

¹⁷ Introvert – člověk obracející se dovnitř, neustále si zachovává odstup a jeví se jako nespolečenský.

¹⁸ Punk – hudební a životní styl, působící velmi provokativně, v dnešní době spíše na ústup.

- spousta odznáčků, špendlíků a placek, které krášlí jak samotné oblečení, tak třeba i batohy a tašky

ad. b) Tato kategorie je více rozšířena a dalo by se říct, že je mezi mladistvími hitem číslo jedna.

Znaky:

- černě obarvené vlasy s dlouhou patkou, která zakrývá větší část obličeje (zajímavé je i to, že se tolerují i jiné extrémní barvy vlasů, jako jsou zcela bílé, ostře červené či růžové)
- pearcing¹⁹ - v obočí, rtu nebo kdekoli jinde na obličeji
- bíle nalíčená plet'
- kontrastně černě podmalované oči
- brýle se silnými obroučkami
- černé triko s potiskem lebek (cena od 500,-Kč)
- úzké černé džíny v délce ke kolenům (cca.1500,-Kč)
- na ruku bezprsté rukavice (od 300,-Kč)
- na zápěstí široké kožené náramky
- na ozdobu povoleny řetězy

Módní značky: Emily the strange, Darkside, Iron Fist, Atmosphere.

Hudba: Silverstein, Bright eyes, My Chemical Romance, Sugarcult. Legendou je pak Tokio Hotel.

Slovníček

Komunikace „emařů“ probíhá především (nebo téměř zásadně) na nejružnějších internetových stránkách. Zásadně se vyjadřují ve zkratkách, jejichž významu porozumí zase pouze příslušník této subkultury.

Najdeme zde zkratky jako:

OMG – Ó můj bože!

WTF – Co to sakra je?

ROFL – Z toho se válím smíchy pod stolem.

---

¹⁹ Pearcing – označení pro zdobení těla probodnutím některé jeho části a následným otvorem se provlékne šperk. Může být proveden na jakékoli části těla.

LOL – Tak to bylo směšný.

IMHO (též IMO) – Já si myslím.

MTMMMR – Mám tě moc, moc, moc rád/a.

Z výše uvedeného je patrné, že aby běžný dospělý jedinec pochopil tuto subkulturu, je prakticky nemožné...

2.5 TECHNO

obr. 7

Jedná se o hudební styl, jehož hlavní součásti tvoří“

- syntetické zvuky
- monotónní rytmická hudba
- elektronické rytmy
- světelné generátory

Neznám člověka, který by někdy neslyšel pojmy jak Techno party, House party, Street party apod. To všechno jsou termíny označující určité velké seskupení lidí na jednom místě v předem určenou dobu, poslouchající jeden styl hudby.

Tato setkání bývají velmi často medializována, hlavně z toho důvodu, že hlavním průvodním jevem je konzumace tzv. „tanečních drog“²⁰ (v poměrně masivním měřítku) a produkce velmi hlasité hudby.

---

²⁰ Taneční droga – zvláštní skupina návykových látek užívaných na tanečních party. Zvyšují psychickou aktivitu a sebevědomí, snižují ospalost. Např. LSD, Extáze, Marihuana...

Toto hnutí je svým způsobem velmi specifické (oproti ostatním). Jiná seskupení mají „něco společného“, nějakou společnou myšlenku nebo názor. Ne však „technaři“. Ti jako by nic takového nepotřebují. Vše je u nich založeno na naprosto individuálním prožitku tance, který trvá pokud možno co nejdéle, hlasitě hudbě (hladina hluku je opravdu až zdraví škodlivá) a aby toto všechno vydrželi tak přidávají nějakou tu drogu.

Problematika drog a drogové závislosti představuje v současné době poměrně vážný celospolečenský problém. Je nutné si v této souvislosti položit otázku: „Co to jsou vlastně drogy?“. H. Zášková říká: „*Jsou to chemické látky, které vpraveny do živého organismu mohou změnit jednu nebo více jeho funkcí.*“ (Zášková, 1998, s. 18).

Základní dělení návykových látek:

1.) Látky legální – těžké: alkohol, léky, látky k čichání

- lehké: nikotin, kofein, thein

2.) Látky ilegální: heroin, kokain, marihuana, LSD apod. Tyto látky jsou přírodní nebo syntetické a mají tlumivé, euforizující nebo halucinogenní účinky.

Pokud se drogy užívají dlouhodobě, vede to k postupnému rozvoji závislosti na těchto látkách (H. Zášková, Sociální deviace dětí a mládeže 1998).

Určitým paradoxem je, proč se tedy scházejí v tak velkém počtu na poměrně malém prostoru...

Co si tedy počít, pokud je vaše ratolest příznivcem tohoto stylu? Na tuto otázku není jednoznačná odpověď. Nejdůležitější asi je, aby si opravdu uměli užívat hudby s přáteli a nepotřebovali k tomu žádné podpůrné prostředky a také, aby se nedostali do konfliktu se zákonem.

Znaky oděvu:

- těsné triko
- vysoké boty nebo naopak sportovní obuv
- gelové účesy
- piercing
- u žen jen minimum oděvu – průsvitné oblečení + prádlo

Interpreti: DJ Neo, H-Man, Brixton, Tube-Tech

2.6 SKATE

obr. 8

Tento styl jsem úmyslně zařadila až na závěr. Je velmi těžké ho někam přesně zařadit. Svým způsobem spadá tak trochu do sportu, ale dal by se částečně přiřadit i k Hip hopu.

Nicméně se jedná v dnešní době o poměrně expandující směr.

Také „skejt’áci“ mají vlastní styl oblečení, ale i idoly a časopisy, také módní značky a typické doplňky.

Oblečení bývá uzpůsobeno tak, aby chránilo ohrožené části těla (kolena, lokty, popř. páteř). Zároveň však musí umožňovat naprosto volný pohyb. V tomto stylu, možná více než jinde, hrají „prim“ značkové věci. Firem specializujících se na toto oblečení je mnoho např. DC, Adio, Vans, Power, Horsedeathers, Meatfly, Lakai, DVS, Circa....

Znaky oděvu:

- originální mikiny s osobitými vzory
- volné kalhoty
- boty široké a především nezavazovat na tkaničku – skate boty musí mít plochý spodek podrážky, aby snadno přilnuly ke skateboardové desce²¹ a tak mohou „skejt’áci“ perfektně ovládat svoji jízdu. Další podmínkou pro jejich obuv je odolnost, protože se často ohýbají, takže zejména podrážky musí být z velmi kvalitního materiálu.

---

²¹ Skateboard – dřevěná lepená deska, která slouží ke sportu zvaném skateboarding.

- batoh – bývá vyzdoben plackami
- prsten nošený na palci

Skejt'áci jsou velmi přátelští a otevření lidé. Scházejí se na jakémkoli místě, kde je možné provozovat tento sport. V mnohých městech jsou dokonce zřizovány tzv. „skate parky“ s mnoha rampami a překážkami, které jsou potřebné pro trénování nejrůznějších akrobatických prvků na skateboardu.

I v tomto stylu, stejně jako u Hip hopu, vidím jako velmi pozitivní pohyb. Důležité je, aby nedošlo k nějakému vážnému zranění. Takže opravdu pořídit kvalitní „prkno“, boty a hlavně přilbu a chrániče!!! Zde se vyplatí v zájmu zdraví trochu více zainventovat. Kvalitní skateboard lze pořídit od 1.500,- Kč, sada chráničů cca 500,- Kč, boty od 500,- Kč a přilba také za asi 500,- Kč. Pokud ne zvolíte opravdu super značkové věci, tak byste se měli dostat na částku asi 3.000,- Kč. K tomu chci ještě podotknout, že tyto věci mají využití i při jiných sportech např. na kole nebo na kolečkových bruslích. Navíc z chráničů a přilby dítě zase tak rychle nevyroste, takže se jedná o investici na nějakou delší dobu (řekněme 2 až 3 roky) než u oblečení.

3 Shrnutí teoretické části

Všichni rodiče i pedagogové by si měli uvědomit, že i oni byli kdysi velmi mladí a nesoudit příliš přísně menší odchylky od „normálního“ chování.

Musíme si uvědomit, že toto období je časově poměrně krátké. Jedná se de facto o záležitost několika málo let a pak si již mladí utřídí své myšlenky a vytvoří vlastní názory. Jinými slovy zkrátka dospějí. Většina z nich se pak začlení do běžné společnosti a již nevyhledávají podobná seskupení.

Jistě, stále se jim může líbit určitý styl hudby a mohou inklinovat k určitému způsobu oblékání, ale již pochopí, že život je i o něčem jiném. V dospělosti pak již velmi striktně rozlišují kdy se např. obléci do džínové bundy a kdy do obleku...Vnímají už rozdíl mezi zábavou a běžným životem. Také si třeba již založí vlastní rodinu, mají děti a chtějí jim jít příkladem. Asi by nechtěli, aby je jejich potomci viděli v rozedraných džínách na rockovém koncertě hojně popíjející alkohol nebo na takové street party či gotik party!

Dalším faktorem je i zaměstnání. Těžko by měli šanci na trhu práce jako příslušníci např. EMO. Tyto všechny faktory mají vliv na jejich chování v dospělém věku.

Takže důležité pro všechny je, toto období hlavně přežít!!! Zbytečně nekritizovat, nezakazovat a pokud možno udržet vše v mezích zákona. Snažit se o to, aby nedošlo k vážnému narušení vztahu rodič X dítě, neustále komunikovat a pokud to je jenom trochu možné tak je i podporovat. To však neznamená, vše jim dovolit. Mladí musí mít právě v tomto období pevně vymezené hranice a určené povinnosti, aby přesně věděli, co mohou a co už je takřkajíc „přes čáru“.

Také je důležité, pokud se vyskytnou nějaké opravdu závažné problémy, nebát se vyhledat včas profesionální pomoc, ať už by se jednalo o psychologa nebo jiného terapeuta.

4 Výzkum

V této části chci zjistit:

- 1.) zda je oblečení nejnápadnějším (hlavním) znakem módy
- 2.) zda se vůbec dnešní mládež orientuje v problematice vybraných subkultur

ad 1.)

Čtyřiceti lidem ve věku 15-45 let jsem položila jednu otázku. Respondenty jsem rozdělila do tří kategorií podle věku:

- do 20-ti let – 15 resp.
- do 30-ti let – 10 resp.
- do 40-ti let – 15 resp.

Cílem tohoto výzkumu, je potvrdit výše zmíněné tvrzení: „Oblečení je nejnápadnější prvek módy“.(viz. 1.4)

Co si představíš pod pojmem móda?

Tab. 1

věk	oděv	něco jiného
Do 20-ti let	15	0
Do 30-ti let	10	0
Do 40-ti let	10	5

Výsledky hovoří samy za sebe. Drtivá většina dotazovaných okamžitě „vystřelila“ odpověď, že oblečení.

V kategorii do 20-ti let zněla odpověď ještě trošku jinak: „No přece hustý hadry“.

V kategorii do 30-ti let se někteří zamysleli, ale pak také odpověděli v podstatě stejně (jen použili trochu jiný slovník než mladší kategorie).

V kategorii do 40-ti let už vidíme částečný rozdíl v myšlení a názorech. Těch pět respondentů, co odpověděli jinak než ostatní, shodně pod tento pojem zařadilo vybavení bytu.

Takže závěrem tohoto malého výzkumu je potvrzení názoru, že nejnápadnějším prvkem módy je zkrátka a dobře oblečení.

ad 2.)

Metoda výzkumu - rozhovor (kazuistika)

Počet – 4

Věková skupina – 16 - 17 let

Před začátkem samotného rozhovoru, jsem se všemi účastníky měla krátký pohovor, kde jsem jim vysvětlila, co po nich vlastně budu chtít a z jakého důvodu. Také jsem je ujistila, že se jedná o opravdu anonymní rozhovor a v žádném případě nebudou nikdy zveřejněna jejich jména.

Po mnoha marných pokusech získat pro výzkum všechny výše jmenované skupiny jsem byla nucena použít pouze 4 styly – Hip hop, Metal, Techno a Skate.

Subkultury Gothik a EMO se mi nepodařilo kontaktovat. Jedná se o natolik uzavřené skupiny, že ani za využití internetu se mi nepodařilo mezi ně nijak proniknout. Jakákoli komunikace byla nemožná.

Kazuistika č. 1

Jméno: Pavel

Věk: 16 let

Styl: Hip hop

Pavel je student víceletého gymnázia. Jedenáct let se aktivně věnuje hip hopu v taneční skupině.

O: Tančíš v hip hopové skupině. Považuješ se za „hopera“?

P: Jak se to vezme. Tento styl je mi docela blízký. Je naprosto pohodový. Fakt je, že kromě školy se věnuji tancování skoro pořád a stále mě to baví. Takže pokud se mám někam zařadit, tak to je Hip hop.

O: Jak jsi na tom se značkovým oblečením? „Hopera“ prý nechodí v ničem jiném?

P: Mohlo by ho být víc. Dřív mi to docela vadilo, že nemám všechno oblečení značkové, ale už si uvědomuji jak to je a stačí mi pár kvalitních kousků. Naštěstí se to dá sehnat i jinde a levněji. Jsou různé výprodeje a bazary.

O: Máš vůbec čas se stýkat s jinými lidmi při tvém náročném tréninkovém a školním programu?

P: Ale jo. Pokud nejsou závody, tak o víkendech vyrážím do společnosti „normálních“ lidí a už je mi pak jedno, jestli tam hrají disko, metal nebo něco jiného.

O: Takže ti nedělá problém se bavit s někým, kdo není fanda hip hopu?

P: Ne, vůbec ne! Ba naopak. Jsem rád, když si můžu někdy pokecat i v jiné partě. Alespoň se něco nového dozvím. Nechci být izolovaný od okolí jen proto, že dělám hip hop a víceméně tím žiju.

O: Mají to tak všichni „hopeři“?

P: Když se nad tím zamyslím, tak vlastně ano. My fakt nemáme problém bavit se s kýmkoli. Ale je pravda, že někteří by třeba na metalovou zábavu nešli. Ne kvůli lidem, ale proto, že se jim nelíbí ta hudba.

O: Dokázal bys popsat oděv fandu jiného stylu, než hip hop?

P: Jasně. Dokonce několika. Tak třeba metalista má bundu s nějakými cvoky. Tuším, že se jim říká „pyramidy“. Dále rifle a většinou nějaké triko s obrázkem skupiny, kterou má rád. Pár jich znám, ale my (mladí) jsme dnes spíš na disko apod.

Pak mě napadají „skejtáči“. Těch znám víc. Ti mají „hadry“ v podstatě stejné jako my. Prostě aby se v tom dalo dobře hýbat.

Pak se mi už vybavuje jenom EMO ale to nikoho neznám. Na netu se člověk dočte a sem tam nějaká fotka se někde objeví. Ti mají rádi hlavně černou barvu – vlasy, oči, kalhoty, trika.

Oni jsou už asi hodně „ujetí“. To bych nechtěl. Být sám, s nikým se nebavit, furt jenom přemýšlet na kloví čím... Já jsem člověk veselý a docela společenský, takže tenhle extrém si fakt neumím představit. To už je prostě úlet...

O: Jaký máš názor na grafity?

P: No, jo...někde jste vyčetla, že „hopeři“ a grafity patří k sobě. Tak o tom nic nevím. Já jsem nikdy nikoho neviděl tohle dělat a nemyslím si, že to s hopem souvisí.

Každopádně asi jako každý jsem jich viděl dost. Jsou už opravdu všude. Některé jsou docela pěkný, akorát na místech, kde nemají co dělat... To je asi problém, že nemají skoro žádné vyhrazené místo. Možná zase ale na druhou stranu, by je to potom nebavilo, kdyby jim někdo

určoval kde to můžou dělat. Přišli by tak o ten svůj adrenalin, pocit zakázaného ovoce. Nevím těžko říct...

Kasuistika č. 2

Jméno: Klára

Věk: 17 let

Styl: Metal, Rock

Klára je studentkou Střední zdravotnické školy. Na setkání dorazila oblečená v docela roztrhaných riflích, jeansové bundě a v triku s obrázkem hudební skupiny Kabát.

O: Podle tvého oblečení soudím, že jsi fanynkou tvrdší hudby?

K: Jo, ale takto oblečená normálně nechodím...Poslouchám metal a rockovou hudbu.

O: Jak tedy chodíš oblečená „normálně“?

K: Dovedete si představit, že bych takhle přišla do školy? To by byl asi poprask. Nejspíš by nic neřekli, ale u tabule bych byla nejspíš hodněkrát... Takže proč zbytečně provokovat! Běžně prostě chodím oblečená tak nějak konfekčně. Tak, abych zapadla a nepoutala pozornost! Ale pokud vyrazím na akci, to je něco jiného, to si to užiju.

O: Jak jsou na tom metalisti se značkovým oblečením? Máte nějaké oblíbené značky?

K: Nevím jak ostatní, ale já si na nic takového nehraji. Nosím to, co seženu různě po „sekáčích“ (pozn. sekond hand). Stačí mi rifle, džíska (pozn. riflová bunda) a to si pak doma případně vylepším nějakou tou dírkou. Akorát trika si kupuji většinou na netu.

A co vidím u ostatních, mají to tak nějak podobně.

O: Jak jsi na tom s kontaktem s fandy jiných stylů?

K: No...jak se to vezme. Nemám problém s někým si jen tak pokecat, ať už je to kdokoli, ale pokud se mám opravdu pobavit, tak asi jenom na zábavě se sobě rovnými. Třeba na disko by mě nikdo nedostal ani za nic.

O: Dokázala bys popsat oblečení fandu jiného stylu?

K: Ale jo. Třeba hopeři a skejtáci mají všechno „plandavé“ a hodně si potrpí na značkové oblečení. Je jich poměrně dost, tak si člověk všimne. Jinak takhle běžně nic jiného moc nevidím. Samozřejmě na netu nebo v časopisech se sem tam něco dočtu i o jiných stylech, ale mě to moc nebere, tak o tom fakt víc nevím.

I když pokud je mám jenom popsat, tak mě napadá ještě EMO styl. To ví snad každý. Všechno v černé, dlouhý kabát, černé vlasy, výrazně černé oči. Taky lebky na prstenech, opascích a tričkách. Něco málo jsem o nich četla a našla si pár obrázků. Jenže mi to připadá už tak trochu mimo. To jejich „řezání se“ je už hodně přes čáru... Na těch fotkách to vypadalo docela věrohodně.

O: Co takhle grafity? To snad znáš? Co si o tom myslíš?

K: To je taky nějaký styl? To zírám, to jsem nevěděla. Myslela jsem si, že to dělá kdokoli. Třeba klidně i metalista, nebo hoper, prostě ten, kdo má zrovna chuť se takto projevit.

Cosí o tom myslím? Některé se mi líbí, jiné ne. Ale asi by to vážně neměli „čmárat“ třeba na něčí domy. Neumím si představit, že by to někdo udělal na náš dům. To bych se asi zbláznila, no hlavně naši...

Kasuistika č. 3

Jméno: Ivo

Věk: 16 let

Styl: Techno

Ivo je studentem SOU oboru s maturitou.

O: Slyšela jsem, že jsi příznivcem techna. Je to pravda?

I: Slyšela jste dobře.

O: Teď bych to podle tvé vizáže neřekla. Máte nějaký osobitý styl oblečení? Třeba nějaké značky apod.?

I: Ne, nemáme. Alespoň většina z nás. Je to přece „fuk“ co mám na sobě. Jde hlavně o pořádnou hudbu. Když je fajn hudba, můžu být třeba nahý a bude to všem úplně jedno a o to hlavně jde. Prostě přestat myslet na blbosti.

Jo a k tomu, že byste to teď neřekla. Copak bych mohl normálně fungovat ve škole a doma, kdybych měl na sobě něco „ulítlého“? To by nešlo. To by mně nedali pokoj, nebo rovnou ukamenovali. V tom co mám rád, vyřáším jen „pařit“. A co to je, Vám neřeknu...

O: Jak jsi na tom s kontaktem s fandy jiných stylů?

I: Vlastně nijak. Ve škole se samozřejmě bavím s každým, ale jinak jsem spíš doma, poslouchám nebo si stahuju hudbu. Nemám potřebu mluvit s někým za každou cenu.

O: Dokázal bys popsat oblečení jiného stylu? Víš o nich vůbec něco?

I: Ne, nevím. Jasně nejsem úplný „pako“, něco čtu a vidím, ale nezajímá mě to!!!

O: Tak co třeba graffiti? Co si o tom myslíš?

I: Jo, jasně to znám. Je to úlet a asi taky adrenalin. Ale mě to „nebere“.

O: Ještě jedna otázka na závěr. Jak jsou na tom technaři s drogami?

I: Bez komentáře.

Kasuistika č. 4

Jméno: Petr

Věk: 17 let

Styl: Skate

Petr je studentem tříletého oboru SOU.

O: Přijel jsi na „prkně“ takže jsi skejt'ák?

P: Bingo! To je přece každému jasný.

O: Jak jsou na tom skejt'áci se značkovým oblečením?

P: Joo, značkové věci jsou fajn, ale stejně je nejdůležitější, co umím na prkně! Fakt je, že kdyby bylo na mně, tak mám značkové hadry všechny. Jenže je to drahý, tak jsem rád, za to co mám. Většinu z toho dostávám k narozkám nebo pod stromek. Taky se mi sem tam podaří na něco ušetřit.

Co vím, mají to tak úplně všichni. Zkrátka doba je zlá a nikdo z rodičů nechce dát za triko 700,- Kč a to nemluví o jiných hadřících...

O: Na skejtu trávíš asi hodně času?

P: Jezdím na něm i do školy, pokud počasí dovolí.

O: Nerozlišuješ tedy nějak oblečení na skate a běžný život?

P: Ne, proč. Vždyť je to totéž. Já chodím oblečený pořád stejně. Nikomu to snad nevadí. Nikdy nikdo nic neříkal. Snad je do školy si dávám víc pozor, abych nebyl špinavý, prostě abych se nikde po cestě nevyválel (nespadl).

O: Jak jsi na tom s kontaktem s fandy jiných stylů?

P: Já se bavím s každým. Ať má na sobě cokoli, ať poslouchá jakoukoli hudbu. Nemám s tím problém. Pravda je, že trávím hodně času na skatu, tak nejvíc asi kecám se svými.

O: Dokážeš popsat oblečení jiných stylů?

P: Myslím, že docela dobře. Takže hopeři to mají stejné jako my. Skoro úplně... Dál mě napadá třeba EMO styl. Ti mají rádi černou a všude. Chodí nalíčení, nosí dlouhé kabáty a mají v oblíbě lebky. Hodně podobné to je u gotiků. Ale to všechno mám jen z doslechu. Metalisti, ale těch moc už asi není, ti mají rádi riflové ocvočkované bundy (nebo kožené). No, to jsem se asi přecenil s tím, že „docela dobře“. Nic víc mě už nenapadá...

O: Tak co třeba grafity. Co si o tom myslíš?

P: Co nosí na sobě, to fakt nevím. Ale jinak je toho všude plno, možná až moc. Mně se to moc nelíbí. Vlastně jsem asi ještě neviděl, něco o čem bych řekl, že je to pěkné. Někde jsem četl, že prý to nějak souvisí s hopery, ale moc tomu nevěřím! To asi dělá nějaká naprosto odlišná skupina lidí.

Pro zhodnocení druhého výzkumu jsem sestavila tabulku č. 2. Do ní jsem zapracovala 4 hlavní body:

- 1.) Je pro ně důležité značkové oblečení?
- 2.) Jsou v kontaktu s jinými subkulturami?
- 3.) Znají typické znaků oblečení odlišných skupin?
- 4.) Líbí se jim grafity?

ad. 1.) Pokud jde o značkové oblečení, je to „půl na půl“. Zatímco hoper a skejt'ák značky preferují, u metalistky a technaře to nehraje žádnou roli.

Toto zjištění mě celkem překvapilo, protože jsem se domnívala, že pro dnešní mladistvé, ať už jsou příslušníky jakékoli skupiny, jsou tyto drahé oděvy velmi důležité.

ad. 2.) Zde se dá říci, že kromě technaře, nemají problém se stýkat s ostatními subkulturami. Ba naopak. V běžném životě komunikují se všemi jedinci, bez ohledu na jejich styl oblékání, či hudbu, kterou poslouchají. Plně si uvědomují případnou izolovanost, pokud by se vážali pouze na svoji skupinu.

ad. 3.) Očekávala, že dotazovaní budou mít trošku větší povědomí a přehled o těchto věcech. Mají jen obecný přehled o dané problematice.

Až na příslušníka techno stylu, dokázali všichni alespoň částečně popsat oblečení odlišných skupin. Nejpodrobněji je definoval hoper, ale i ten přiznal, že má tyto vědomosti z internetu a časopisů.

ad. 4.) V tomto případě nastala vzácná shoda. Grafity všichni znají a shodují se na tom, že by nemělo poškozovat soukromý majetek. V podstatě se nikomu z nich nelíbí.

Tab.2

	značkové oblečení	kontakt s jinými subkulturami	popis jiných skupin	oblíbenost graffity
Hip hop	ano	ano	ano	spíše ne
Metal	ne	spíše ano	spíše ne	spíše ne
Techno	ne	ne	ne	ne
Skate	ano	ano	spíše ne	ne

5 Shrnutí výzkumu

Pokud chci zhodnotit průběh zkoumání, tak musím říci, že až na technaře, byli všichni vstřícní a ochotní se mnou hovořit. Fanda techno stylu byl velmi nesdílný a každou odpověď jsem z něj dostávala velmi obtížně. Nebyl nepřátelský, ale jakoby uzavřený. Připadalo mi, že chce být už někde jinde. Když jsem se ho zeptala, jestli ho nezdržuji, tak mi řekl, že: „ Ne, jsem dost zvědavý, na co všechno se mě budete ptát.“

S každým z nich jsem mluvila asi hodinu a slyšela jsem spoustu postřehů a myšlenek, ale byly všechny „mimo záznam“. Probrali jsme i problematiku alkoholu a drog. Některá sdělení byla pro mě velmi zajímavá. Nicméně se budu držet doporučení G. H. Orvina – nezradit jejich důvěru!

Při všech rozhovorech panovala velmi přátelská atmosféra, což bylo poměrně překvapující, jelikož jsem se s nikým ze zúčastněných předtím osobně neznala.

Na setkání dorazili kromě technaře všichni v oděvu, který je poměrně přesně zařazoval do daného stylu. Zatímco hoper a skejt'ák takto oblečení chodí běžně, metalistka se svěřila s tím, proč takto oblečená nechodí třeba do školy.

Celkem se mi potvrdilo, to co tvrdí snad všichni odborníci. Mládež se opravdu chce na jednu stranu odlišit od nás dospělých, ale na druhou stranu chtějí nevyčnívat z davu.

Závěr

Hlavním cílem práce byla charakteristika jednotlivých subkultur mládeže, jejich životního stylu a oblékání jakožto jeho nedílnou součástí.

V této práci jsem se pokusila co nejpřesněji popsat nejznámější subkultury mládeže a přiblížit je nám dospělým. Vzhledem k nedostatku literatury k danému tématu, jsem pro získání informací použila zčásti různé internetové blogy a také jsem čerpala z informací, které jsem získala od mnohých jedinců při nejrůznějších neoficiálních rozhovorech a diskuzích.

Není jednoduché pochopit mladistvého a jeho pohledy na svět, pakliže nevíme, proč se takto chová, co ho k tomu vede. Není to jenom touha se za každou cenu odlišit, ale je to hlavně snaha najít sama sebe, svoji vlastní osobnost. Jejich oblékání a chování je tudíž nedílnou součástí této fáze vývoje. Pokud zůstane jen u těchto neškodných projevů, pak je vše v naprostém pořádku. Jakmile by však mělo dojít na nějaké patologické projevy (drogy, trestná činnost, sebepoškozování apod.), je nutné opravdu okamžitě vyhledat profesionální pomoc. Většina mladistvých se však opravdu spokojí s mírnějšími projevy.

Než jsem začala práci vůbec nějak zpracovávat, byla jsem přesvědčena o tom, že dnešní mládež je vůči dospělým naprosto uzavřená, což se vůbec nepotvrdilo.

Při zpracovávání práce mě mnohokrát překvapila sdílnost a vstřícnost všech, se kterým jsem jakkoli komunikovala. Pouze příslušníky EMO a Gothick stylu, se mi nepodařilo nijak osobně kontaktovat.

Byla jsem také přesvědčena, že je pro ně prioritní nosit značkové oblečení. To se mi potvrdilo také jenom částečně. Většina mladých sice po tomto oblečení touží, ale není to pro ně zase až tak důležité. Plně si uvědomují finanční náročnost a spokojí se i s „běžným“ oděvem.

Dnešní mládež (nejen dnešní) je zkrátka plná rozporů a překvapení. Zatímco na jedné straně se sdružují do určitých seskupení, a pokud se v nich pohybují, nosí více či méně výstřední oblečky, tak zároveň mají jasno v tom, že není potřeba provokovat tímto třeba ve škole či na veřejnosti. A to již naznačuje určité postupné přejímání sociálních rolí ve společnosti.

Dospívání je složitým obdobím pro všechny zúčastněné. Jak pro děti samotné, tak pro rodiče a pedagogy. Je nutná velká dávka pochopení a tolerance, hlavně ze strany dospělých jedinců.

Použité zdroje a literatura:

V. Labát a kol., Riziková mládež 2001, ISBN 80-85850-66-4

H. Zášková, Sociální deviace dětí a mládeže 1998, ISBN 80-7042-519-9

J. Jandourek, Sociologický slovník 2001, ISBN 80-7178-53-50

Ch. Barker, Slovník kulturních studií, 2004, ISBN 80-73-67-099-2

M. Petrušek a kol., Základy sociologie, 2009, ISBN 978-80-87207-02-4

J. Smolík, Subkultury mládeže, 2010, ISBN 978-80-247-2907-7

Z. Pospíšil a kol., 1995, O kráse a umění

O. Zítek, 1962, Lidé a móda

E. H. Erikson, Dětství a společnost, 2002, ISBN 80-7203-380-8

G. H. Orvin, 2001, ISBN 80-247-0124-3

Doc. PhDr. Otto Čačka, 2000, ISBN 80-7239-060-0

<http://www.nejgraffity.estranky.cz/clanky/graffity-styly.html>

<http://www.mabest.estranky.cz/clanky/graffity-slovník.html>

<http://www.hiphop-best.wgz.cz/jak-na-graffity>

www.lidovky.cz

www.radovan.bloger.cz

www.aliexpress.com

www.fashionstylemode.com

www.skate-my-life.blog.cz/rubrika/skate-obrazky

http://www.bestpage.cz/img_profil/emo.html

<http://g-unit-zone.7x.cz/obrazky>

http://www.posters.cz/plakaty/metallica-metal-v1193?utm_source=zbozicz

<http://obrazky.4ever.sk/lifestyle/hip-hop/h16-142766>

<http://www.rave.cz/forum/1246/?filtr=pochvala>

VIII ZRALOST																				
VII DOŠPĚLOST																				
VI RANÁ DOŠPĚLOST																				
V PUBERTA A ADOLESCENCE																				
IV LATENCE																				
III LOKOMOTORICKO- GENTILNÍ																				
II SVALOVĚ-ANALNÍ																				
I ORÁLNĚ-SMYSLOVÉ																				

obr. 12

Příloha č. 2

EMO

HIP HOP

RAP

METAL

GOTHIK

GRAFFITY

TECHNO